

KLAGANDE

Lekebergs kommun

MOTPARTER

1. Jonas Andersson, 19791012-0133
2. Matilda Andersson, 19780926-6609

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 23 mars 2021 i mål nr 3987-20 och 6614-20, se bilaga A

SAKEN

Skolskjuts

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Lekebergs kommun yrkar att kammarrätten fastställer kommunens beslut att inte bevilja Vincent Andersson skolskjuts och anför följande.

Förvaltningsrätten har i tre liknanden ärenden gällande samma vägsträcka avslagit ansökan om skolskjuts. Kommunen har anlitat en oberoende trafiksäkerhetsexpert från NTF som med bedömningskriterier från Trafikverket hjälpt dem med trafiksäkerhetsbedömningarna. Det är samma trafiksäkerhetsexpert som varit med på samtliga trafiksäkerhetsbedömningar från och med den övergripande inventeringen av skolskjutsvägarna under 2019 till alla specifika bedömningar av särskilda vägsträckor fram till och med september 2020. För alla de vägar som i den övergripande

inventeringen 2019 bedömdes som mer eller mindre trafikfarliga för elever i olika årskurser, finns det nyare och mer specifika bedömningar från 2020 som baseras på hastighetsbegränsningar, gatubelysning, trafikintensitet m.m., i enlighet med de bedömningskriterier som NTF utgår ifrån.

Trafikintensiteten baseras på statistik från Trafikverket. Länstrafikens befintliga och nya tidtabell analyserades extra noga inför kommunens avslagsbeslut. Experten från NTF har varit på plats på den aktuella vägsträckan vid fyra tillfällen mellan januari 2019 och september 2020.

Kommunens bedömning, med underlaget från NTF, är att den aktuella vägsträckan inte är lämplig för elever i årskurs 3, men att elever från och med årskurs 4 bedöms kunna tränas av sin vårdnadshavare för att sedan kunna gå sträckan på egen hand.

Jonas Andersson och *Matilda Andersson* anser att överklagandet ska avslås och anför följande.

Kommunen hänvisar till avgöranden från förvaltningsrätten som är fattade utifrån faktafel. Det avgörande felet är att kartan som det hänvisas till är framtagen av kommunens representant själv och inte av NTF som Förvaltningsrätten i Karlstad har uppfattat det som. Att den aktuella sträckan är trafikfarlig tydliggjordes i höstas när en flicka i årskurs sju blev påkörd på väg till skolan.

Kammarrätten har hållit syn på den del av väg 566 som är Vincents skolväg.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan är om Vincent på grund av trafikförhållandena på hans skolväg har haft rätt till skolskjuts under läsåret 2020–2021.

Av utredningen framgår att den aktuella vägsträckan har bedömts vara olämplig att gå längs med för barn och ungdomar upp till och med årskurs 9 vid den inventering av skolskjutsvägar som gjordes under 2019. Lekebergs kommun har därefter tillsammans med en trafiksäkerhetsexpert från NTF varit på plats på den aktuella vägsträckan vid fyra tillfällen. Kommunens bedömning av vägsträckan baseras på hastighetsbegränsningar, gatubelysning, trafikintensitet m.m., i enlighet med de bedömningskriterier som NTF utgår ifrån. För att bedöma trafikintensiteten på vägen har kommunen analyserat statistik från Trafikverket. Kommunen har utifrån denna utredning bedömt att en elev i mellanstadiet kan gå den aktuella vägsträckan.

Kammarrätten har vid synen kunnat konstatera följande avseende den aktuella delen av väg 566. Belysning finns längs hela sträckan. Tillåten hastighet är 50 km/tim. Vägen är förhållandevis smal, gångbana saknas och vägrenen är i det närmaste obefintlig. På vissa partier av sträckan bör det dock finnas möjlighet att vid behov ställa sig vid sidan av vägen. Vägen är slingrande och bitvis även påtagligt kuperad. Bron som går över Garphytteån ligger i en svacka och är smalare än vägen i övrigt. Som förvaltningsrätten har konstaterat är utrymmet för gångtrafikanter i stort sett obefintligt vid möte mellan fordon på bron. Större fordon kan inte mötas på bron. Vägsträckan trafikeras av fordon av olika storlek och trafikintensiteten är förhållandevis låg. En större korsning finns där väg 565 möter väg 566. Korsningen ligger i en kurva och sikten är delvis skyddad.

Kammarrätten gör följande bedömning.

Det står klart att vissa avsnitt av vägsträckan är sådana att barn i mellanstadieåldern kan gå där utan att det är trafikfarligt. Det samlade intrycket är dock att vägsträckan på grund av nivåskillnader, dold sikt, avsaknad av vägrenar i kombination med smal vägbredd och en korsning i anslutning till en kurva med delvis skymd sikt inte är säker för barn i mellanstadieåldern. Vincent har därmed haft rätt till skolskjuts under det aktuella läsåret.

Överklagandet ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Raymond Grankvist

Åsa Ståhl

Maria Lindvall
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2021-03-23
Meddelad i KarlstadMål nr
3987-20
6614-20**KLAGANDE**

1. Jonas Andersson, 19791012-0133
2. Matilda Andersson, 19780926-6609 (mål nr 6614-20)

MOTPART

Lekebergs kommun

ÖVERKLAGADE BESLUTKultur- och bildningsnämnden i Lekebergs kommun
Beslut 2020-06-22 och 2020-10-26**SAKEN**

Skolskjuts enligt skollagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandena på så sätt att Jonas Andersson och Matilda Andersson har rätt till skolskjuts för deras son Vincent läsåret 2020/2021.

Förvaltningsrätten avvisar yrkandena om ersättning och att skolskjuts ska beviljas för andra berörda barn.

ÖVERKLAGADE BESLUT

Kultur- och bildningsnämnden i Lekebergs kommun avslag genom beslut den 22 juni 2020 och den 26 oktober 2020 Jonas Anderssons och Matilda Anderssons ansökan om skolskjuts för deras son Vincent (född 2008) mellan hemmet och Hidinge skola. Beslutet den 22 oktober 2020 avsåg perioden den 20 augusti till och med den 23 oktober 2020 och beslutet den 26 oktober 2020 avsåg resten av läsåret 2020/2021. Som skäl för besluten anfördes bl.a. följande. Från och med läsåret 2020/2021 har kommunen tydliggjort i skolskjutsreglerna bland annat gällande ansvarsfördelning mellan vårdnadshavare och kommunen avseende trafiksäkerheten för elever mellan hem och skola eller hem och hållplats till och från skolan. Kommunen anser inte att trafikförhållandena längs vägen är ett skäl för en elev från och med årskurs 4, varken före eller efter höstlovet. I detta fall är kommunens bedömning att det är vårdnadshavaren som ska ansvara för elevens säkerhet och trygghet den aktuella vägen/vägsträckan. Historiska skäl är inget giltigt skäl för att bevilja skolskjuts.

PARTERNAS TALAN

Jonas Andersson och Matilda Andersson överklagar kultur- och bildningsnämndens beslut och yrkar att skolskjuts beviljas. Jonas Andersson yrkar vidare ersättning av kommunen för arbete avseende processen om rätt till skolskjuts och att andra berörda barn i mellanstadiet och högstadiet beviljas skolskjuts den aktuella sträckan. Jonas Andersson och Matilda Andersson anför bl.a. följande. Vincent har alltid haft skolskjuts men i och med kommunens sparprogram har den nu valt att godtyckligt, och i strid med NTF:s bedömning, hävda att vägsträckan är trafiksäker för mellanstadiееlever. NTF:s experter gör till skillnad mot vad kommunen tidigare hävdat bedömningen att den aktuella vägsträckan ej är lämplig för högstadiееlever att gå längs med. Kommunen har anfört att praxis har varit att vägsträckan är trafikfarlig. Anledningen till att den har ansetts trafikfarlig av såväl kommun

som de boende är den dåliga sikten i kurvor och backkrön, att vägsträckan innehåller en mycket djup svacka som är fysiskt krävande och där bilar ofta kommer upp i högre hastigheter än de 50 km/tim som är tillåtet, att det på den djupaste delen av svackan finns en bro som är smal och saknar vägren, att växtligheten på sommarhalvåret är mycket yvig vilket inkräktar på sikten och att det numera går linjetrafik på sträckan. Även vuxna undviker, om möjligt, att promenera sträckan på morgnar och eftermiddagar när det är mycket trafik. Kommunen har argumenterat att man vill göra det rättssäkert och likabehandlande. För dem blir det därför mycket konstigt att besluten enbart hänvisar till föräldraansvaret som grund. Kommunen ska tillse att barnen får skolskjuts med anledning av trafikförhållanden hela läsåret, inte med anledning av att barn har haft det i över 30 års tid som kommunen verkar vilja få rätten att tro. Kommunen har hänvisat till beslut om skolskjutspolicy i politiskt ansvarig nämnd. Det man inte tar upp är att i beslutet ingick även ett krav på likabehandling. Det är därför värt att nämna att det överlag är mycket stor förvåning bland boende uppe i Lanna att man inte har beviljat barnen i Skärmartorp skolskjuts med anledning av trafikförhållanden när barnen som bor nära Lanna badgruva har fått det trots att vår sträcka anses som minst lika trafikfarlig med avsaknad av vägren hela sträckan, stora höjdskillnader som påverkar hastigheten, skarp kurva med dålig sikt, backkrön med mycket dålig sikt och framförallt en lång och smal bro med höga räcken som gör det mycket svårt att se kortare personer och där underkylt regn är mer regel än undantag vintertid. Att bron är smal visar sig tydligt i att ena bilen måste vänta in den andra vid möte om det är en gående på bron. Bron i sig är en kurva vilket självfallet ökar risken för olycka vintertid då risken för halka på just bron är tydligt förhöjd. Ytterligare försvårande omständigheter är att hastigheterna ofta är höga vid bron då bilarna kommer från en brant nerförsbacke (oavsett färdriktning) och gärna vill hålla fart när de ska in i den branta uppförsbacken. Att vägsträckan är olämplig att gå identifierade även NTF i sin genomgång av vägsträckan där man kom fram till att inte ens högstadieelever bör promenera längs sträckan.

Lekebergs kommun motsätter sig bifall till överklagandena och anför bl.a. följande. Skolskjutsarna i Lekebergs kommun har innan läsåret 2019/2020, av olika anledningar, handlagts på ett "ojämnt" sätt vad gäller t.ex. likvärdighet och har inneburit att väldigt många har fått skolskjuts beviljad av olika skäl och där beslutsfattandet ofta har varit av karaktären "generös och godtycklig samt hellre fria än fälla i olika gränsfall" och detta vill ansvarig nämnd förbättra och tydliggöra. Denna förändringsprocess innebär att ett antal elever och deras vårdnadshavare hamnar i ett läge som innebär försämrade service avseende skolskjuts. Med ovan angivna nämndbeslut som utgångspunkt, som också kopplar till reviderade skolskjutsregler ihop med ett samarbete med trafiksäkerhetsexpert från NTF, har kommunen bedömt att trafikförhållandena för Vincent, som ska börja årskurs 6, inte är ett giltigt skäl för skolskjuts. "Mån av plats" kan eventuellt komma att finnas för Vincent, trots avslag och det kommer att visa sig 1 - 2 veckor före skolstarten då skolskjutsplaneringen (antal bussar, platser och ruttplanering) är klar.

Jonas Andersson och Matilda Andersson tillägger bl.a. följande: I NTF:s fullständiga analys står klart och tydligt att inte ens högstadieelever ska gå den aktuella vägsträckan. I NTF:s material framgår det klart och tydligt att bedömningen avser den aktuella vägsträckan men att för specifika hållplatser krävs det att man gör en utförligare utredning. Kommunen och NTF har omvärderat sträckan genom att svänga förbi med bilen mitt på dagen. Man har satt upp hastighetsmätningar under juli på den aktuella sträckan men av någon anledning underlåtit att mäta hastigheten vid den mest kritiska punkten, nämligen bron, vilket också är där som bilarna har som högst hastighet då det är i botten på svackan.

Lekebergs kommun vidhåller sin inställning och tillägger bl.a. följande. NTFs undersökning "risk och otrygghet vid busshållplatser på landsbygd" genomfördes under perioden december 2019 t.o.m. februari 2020 och är ett

viktigt underlag för att göra skolskjutsplanering för läsåret 2020/2021 så likvärdig, rättssäker och kostnadsoptimerad som möjligt utifrån kommunens skolskjutsregler. Att välja NTF som en kompetent partner i detta arbete är väldigt viktigt men NTF:s expert har varit tydlig med att dennes uttalande i tal och skrift ska ses som råd och arbetsmaterial till kommunen som står för beslutet. Vid bedömningen på den specifika vägsträckan den 26 maj åktes hela vägsträckan fram till skolan. Vid skolan hölls en direkt dialog mellan NTF:s expert och skolskjutshandläggaren om den aktuella (och specifika) vägsträckan, inklusive bropassagen. Dessutom fanns här då också en medvetenhet om att linjetrafik trafikerar vägsträckan. Den potentiellt ökade risken med fler linjebussar fr.o.m. den 1 december 2020 uppmärksammades i ett senare skede och detta var då en av en av anledningarna till att avslagsbeslutet omprövades och ändrades till att gälla fram till höstlovet. Det är bedömningen på plats den 26 maj 2020 med efterföljande kontroll av trafikintensiteten som är det som avslagsbeslutet grundar sig på.

Jonas Andersson och Matilda Andersson tillägger följande. Det framgår att NTF bedömt vägen som olämplig för högstadieelever att gå längs med. Kommunen har inte bemött ett enda av deras sakliga argument utan fortsätter de att argumentera som om grunden för överklagandet är linjetrafiken vilket de aldrig har anfört. På färden till jobbet är det ironiskt nog snarare än skolbussarna som är frekventa och ökar trängseln och trafikfaran på den aktuella sträckan under tider som barnen går till skolan.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Yrkandet om ersättning för nedlagt arbete m.m. kan inte prövas av förvaltningsrätten och yrkandet ska därmed avvisas. Yrkandet att andra berörda barn ska beviljas skolskjuts beviljas skolskjuts kan inte heller prövas av för-

valtningsrätten eftersom prövningen i målen är begränsad till om Jonas Anderssons och Matilda Anderssons son Vincent har rätt till skolskjuts eller inte.

Enligt 10 kap. 32 § skollagen första stycket har elever i grundskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Förvaltningsrättens bedömning

Tiden under vilken det första aktuella avslagsbeslutet gäller har passerat. Förvaltningsrätten finner ändå skäl att pröva överklagandet av det beslutet och överklagandet av det beslut som gäller hela läsåret i ett sammanhang. Elevens färdväg mellan hemmet och skolan är kortare än det avstånd som enligt kommunens skolskjutsregler gäller för att skolskjuts ska beviljas på grund av färdvägens längd. Förvaltningsrätten bedömer att avståndregeln är rimlig.

När det gäller trafikförhållandena längs vägen saknar, enligt vad som framgår av handlingarna, vägsträckan såväl vägren som gång och cykelbana. Vägen är dessutom smal och det förekommer tung trafik, bl.a. linjebussar, vid de tider barnen färdas till och från skolan. På den bro som utgör en del av sträckan blir utrymmet för gångtrafikanter och cyklister i stort sett obefintligt vid möte mellan motorfordon. Sammantaget anser förvaltningsrätten att trafikförhållandena längs den aktuella vägsträckan är sådana att Vincent inte kan anses ha en säker skolväg.

Ett barns vårdnadshavare har visserligen enligt föräldrabalken ett ansvar för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till barnets ålder, utveckl-

ing m.m. Detta kan dock inte rimligen innebära att en vårdnadshavare har ansvar för att regelmässigt följa sitt barn till och från skolan om detta behövs för att kompensera för trafikförhållandena eftersom rätten till skolskjuts då riskerar att bli illusorisk (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 17 december 2020, mål nr. 2720-20).

Förvaltningsrätten anser därmed att Vincent, utifrån trafikförhållandena längs den aktuella färdvägen, har rätt till skolskjuts under aktuellt läsår.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (FR-03).

Sylvia Rosén

rådman

Föredragande har varit Lars Överström

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.